

PRZEDMOWA

Zbiorowe prawo pracy jest częścią prawa pracy. Zmiana ustrojowa jaka dokonała się w Polsce pod koniec lat osiemdziesiątych i przejście do gospodarki rynkowej dały realne szanse rozwoju zbiorowego prawa pracy. Ten rozwój po 1989 r. spowodował liczne zmiany Kodeksu pracy oraz uchwalenie szeregu regulacji pozakodeksowych. To sprawiło, że kształt prawny tego prawa jest obecnie ogromnie zróżnicowany, a regulacje odnoszące się do jego poszczególnych instytucji są rozproszone wśród wielu aktów prawnych różnej rangi.

Nie ułatwia to kompleksowego poznania tej części prawa pracy. Dotyczy to przede wszystkim studentów, którzy zobowiązani są do wykazania się znajomością podstawowych instytucji zbiorowego prawa pracy w ramach przedmiotu akademickiego jakim jest prawo pracy. O ile dużym zainteresowaniem cieszy się problematyka indywidualnego prawa pracy, o tyle zbiorowe prawo pracy stanowi materię do której studenci sięgają raczej niechętnie. Zbiorowe prawo pracy, będące w ogólności regulacją stosunków podmiotów zbiorowych, rządzi się własną specyfiką. Nie należy zapominać jednak, że jest prawo, które ma przyczynić się do lepszego funkcjonowania indywidualnych stosunków prawa pracy.

Stąd też zrodził się pomysł opracowania mającego wspomagać proces dydaktyczny w zakresie zbiorowego prawa pracy. Skrypt akademicki wydał się najlepszą formą przybliżenia podstawowych instytucji zbiorowego prawa pracy. Na większości uczelni zbiorowe prawo pracy wykładane jest w ramach prawa pracy. To zaś ogranicza zakres wykładu w zakresie zbiorowego prawa pracy. Niewielka zazwyczaj liczba godzin wykładu i ćwiczeń nie pozwala na kompleksowe i pogłębione przedstawienie poszczególnych instytucji w tym zakresie. To zaś powoduje konieczność samodzielnego zgłębiania tej materii przez studentów. Skrypt ma za zadanie pomóc studentom w zrozumieniu tej materii prawnej, a tym samym w lepszym przygotowaniu się do egzaminów i zaliczeń.

Celem autorów było także wzbudzenie zainteresowania przyszłych adeptów sztuki prawniczej tą problematyką oraz jej upowszechnienie jako niezwykle istotnej części prawa pracy, np. poprzez szersze sięganie do instytucji zbiorowego prawa pracy w zakresie tematyki podejmowanej w pracach magisterskich i licencjackich.

Osiągnięcie tych celów wydawało się możliwe wyłącznie poprzez przystępne przedstawienie podstawowych zagadnień z zakresu zbiorowego prawa pracy ze wskazaniem źródeł oraz podstawowej literatury. W założeniu autorów opracowanie miało być zwartym, uporządkowanym syntetycznie oraz przedstawiającym wszystkie instytucje zbiorowego prawa pracy. Celowo zatem nie stanowi ono pogłębionego wywodu z zakresu zbiorowego prawa

pracy. Oczywiście zwrócono uwagę na podstawowe problemy, przytoczone zostało także orzecznictwo sądowe oraz stanowiska przedstawicieli nauki prawa pracy.

Przyjęta formuła skryptu zdeterminowała sposób przedstawienia poszczególnych zagadnień z zakresu zbiorowego prawa pracy. Postawę wyjścia do rozważań nad zbiorowym prawem pracy stanowi problematyka związana z samą definicją zbiorowego prawa pracy i katalogiem zasad rządzących tym prawem. Dużo miejsca poświęcono nadrzędnej zasadzie zbiorowego prawa pracy: dialogowi społecznemu. Przedstawione zostały podstawowe instytucje zbiorowego prawa pracy jak: układy zbiorowe pracy, porozumienia zbiorowe, regulaminy i statuty, udział pracowników w zarządzaniu zakładem pracy oraz rozstrzygnięcie sporów zbiorowych. Ponadto w opracowaniu zawarto przepisy regulujące funkcjonowanie podmiotów zbiorowego prawa pracy: związków zawodowych, organizacji pracodawców, przedstawicielstwa pracowników, rad pracowników.

*Ewa Wronikowska
Paweł Nowik*